

Biblioteka
Posebna izdanja

Biblioteka
Posebna izdanja

EKOLOŠKA TUŽBA – PRAVO SVIH NAS
DA ZAŠTITIMO ŽIVOTNU SREDINU
– Uputstvo za građane i organizacije civilnog društva

Izdavač
Beogradski centar za ljudska prava
Kneza Miloša 4, Beograd,
Tel/fax. (011) 308 5328, 344 7121
e-mail: bgcentar@bgcentar.org.rs;
www.bgcentar.org.rs

Za izdavača
dr Vesna Petrović

Urednik
Nataša Nikolić

Autori
dr Aleksa Radonjić
Ivana Stjelja

ISBN 978-86-7202-193-6

Tiraž
200 primeraka

Priprema i štampa
Dosije studio, Beograd

EKOLOŠKA TUŽBA – PRAVO SVIH NAS DA ZAŠTITIMO ŽIVOTNU SREDINU

UPUTSTVO ZA GRAĐANE I
ORGANIZACIJE CIVILNOG DRUŠTVA

Beogradski centar za ljudska prava
Beograd, 2018

Objavlivanje Priručnika pomoglo je Ministarstvo životne sredine Republike Srbije. Stavovi izrečeni u publikaciji pripadaju isključivo autorima i ne predstavljaju nužno stav Ministarstva životne sredine Republike Srbije.

SADRŽAJ

Uvod	7
1. Kako upotrebiti ekološku tužbu prema sadašnjem zakonodavstvu	9
Ko može da podnese tužbu?	9
Šta se tužbom može tražiti?	9
Ko je držalac izvora opasnosti?	10
Šta se dokazuje?	10
Troškovi postupka	11
Kom sudu se podnosi tužba?	13
Ako tuženi izgubi spor i ne postupi po presudi, šta onda?	13
Sudski postupci su spori. Šta kad je zaštita hitno potrebna?	13
2. Za koje promene se zalagati	15
Literatura	17

UVOD

„Ekološka tužba“ je uređena Zakonom o obligacionim odnosima,¹ članom 156, koji glasi:

Svako može zahtevati od drugoga da ukloni izvor opasnosti od koga preći znatnija šteta njemu ili neodređenom broju lica, kao i da se uzdrži od delatnosti od koje proizlazi uznemiravanje ili opasnost štete, ako se nastanak uznemiravanja ili štete ne može sprečiti odgovarajućim merama.

Sud će na zahtev zainteresovanog lica narediti da se preduzmu odgovarajuće mere za sprečavanje nastanka štete ili uznemiravanja, ili da se otkloni izvor opasnosti, na trošak držaoca izvora opasnosti, ako ovaj sam to ne učini.

Dakle, „ekološka tužba“ se ne može naći pod ovim nazivom u zakonima Srbije. Naziv „ekološka tužba“ joj je pripisan u literaturi jer među stručnjacima postoji gotovo jednoglasan stav da je namera zakonodavca bila da ovim članom omogući građansko-pravnu zaštitu životne sredine. Ovom tužbom se pokreće parnični postupak. Uobičajeno parnični postupak može pokrenuti samo ono lice koje smatra da je neko njegovo pravo povređeno i to protiv onoga za koga smatra da mu je to pravo povredio. U ovom slučaju imamo odstupanje od te uobičajene slike. Upravo zato što svako (bilo koji građanin ili udruženje građana) može da podnese ovu tužbu i to da bi zaštitio neodređen broj lica od nastupanja štete ili uznemiravanja (ne samo lični interes, već i javni interes), u pravnoj literaturi se smatra da se radi o tužbi čiji je cilj u stvari zaštita životne sredine. Cilj ove tužbe jeste da se spreči nastanak štete. Ona se podnosi kada šteta još nije nastupila, već preći opasnost da će nastupiti.

Iako je termin „ekološka tužba“ teorijski sporan, koristi se radi približavanja ovog mehanizma čitaocu i radi terminološkog pojednostavljivanja.² Ispravnije bi bilo koristiti termin „tužba za zaštitu životne sredine“, ipak termin „ekološka tužba“ se učestalije koristi i to iz sledećih razloga: kraći je i omogućuje pridevsku upotrebu, u svesti prosečnog čoveka ekologija znači isto što i životna sredina,

---

1 Zakon o obligacionim odnosima – ZOO (Sl. list SFRJ, br. 29/78, 39/85, 57/89, Sl. list SRJ, 31/93, Sl. list SCG, 1/03– Ustavna povelja)

2 Drenovak-Ivanović, M; Đorđević, S; Važić, S, *Pravni instrumenti ekološke zaštite – građanskopravna i krivičnopravna zaštita*, OEBS, Beograd, 2015, str. 68.

termin ekologija se često koristi u medijima i najzad manje je važno koji se termin koristi, važnije je odrediti njegovo značenje.³

Iako u našem pravu ova tužba postoji od 1978. godine, rezultati istraživanja koje smo sproveli ukazuju da do sada nije korišćena radi zaštite interesa neodređenog broja lica. U literaturi se nalazi podatak da nije bilo slučajeva u sudskoj praksi da je tužba za otklanjanje opasnosti od štete podnošena radi zaštite javnog interesa, već je uvek korišćena za zaštitu ličnog interesa tužioca⁴. U nameri provere ovih tvrdnji i ispitivanja da li je u poslednjih deset godina bilo slučajeva u kojima je tužba iz člana 156 ZOO podnošena, poslat je zahtev za pristup informacijama od javnog značaja svim višim i osnovnim sudovima u Srbiji sa pitanjem da li je u proteklih deset godina bilo pokrenutih postupaka na osnovu navedenog člana gde je tužilac tražio da se ukloni opasnost od štete koja prete neodređenom broju lica. Sudovi su pretežno odgovorili da pred njima u proteklih deset godina nije podneta nijedna tužba na osnovu navedenog člana. Pretraživanjem Paragraf lex baze sudske prakse, koja omogućava pretragu po članu zakona, nije pronađen nijedan slučaj u kojem je tužba iz člana 156 stava 1 ZOO korišćena radi zaštite interesa neodređenog broja lica.

---

3 Videti: Rakić-Vodinelic, V., „Ekološka tužba: član 156. Zakona o obligacionim odnosima“, *Pravni život*, 4/5, 1989, str. 129, fusnota 1.

4 Videti npr. Rakić-Vodinelic, V., „Ekološka tužba: član 156. Zakona o obligacionim odnosima“, *Pravni život*, 4/5, 1989, str. 869; Ivanović, A., „Zahtev da se ukloni opasnost od štete. član 156. Zakona o obligacionim odnosima“, *Bilten Višeg suda u Beogradu*, 84/2014, str. 138; Salma, M., „Preventivna tužba za otklanjanje izvora opasnosti od štete u svetlu održivog razvoja“, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Novom Sadu*, 4/2014, str. 144.

1. KAKO UPOTREBITI EKOLOŠKU TUŽBU PREMA SADAŠNJEM ZAKONODAVSTVU

Ko može da podnese tužbu?

Svako. Zakon ovlašćuje svakoga da podnese ovu tužbu, što znači da bilo koji građanin ili udruženje građana ima ovlašćenje da podnese ovu tužbu.

Činjenica je da prosečan građanin često nije zainteresovan da štiti javni interes podnošenjem tužbe, kao i da su za podnošenje tužbe potrebna znanja iz oblasti procesnog i materijalnog prava, znanja iz oblasti zaštite životne sredine, kao i značajni finansijski resursi. Zbog svega navedenog pre bi se moglo očekivati da ekološku tužbu pokrenu udruženja koja se bave životnom sredinom, nego građani. Ipak smatramo da je opravdano davanje mogućnosti širem krugu lica da budu aktivno legitimisani i da to predstavlja rešenje koje doprinosi većem stepenu zaštite životne sredine i ostvarenju načela participativnosti.

Šta se tužbom može tražiti?

Ovom tužbom se od suda zahteva da naredi onome kod koga je izvor opasnosti (od kojeg preti šteta ili uznemiravanje neodređenom broju lica) da preduzme **odgovarajuće mere da se spreči nastanak štete ili uznemiravanja**. Na primer, ako postoji opasnost da će se kao rezultat aktivnosti tuženog u vazduh osloboditi dim koji u sebi sadrži štetne materije, može se tražiti od suda da tuženom naredi da pre otpočinjanja aktivnosti instalira filtere koji će sprečiti da štetne materije dospeju u atmosferu ili koji će ih svesti na dozvoljene granice.

Kada se nastanak štete ili uznemiravanja ne može sprečiti odgovarajućim merama, tek onda se od suda može tražiti da držaocu izvora opasnosti naredi **da se uzdrži od obavljanja delatnosti** od koje preti opasnost i **da izvor opasnosti o svom trošku ukloni**. Na primer, ako se instaliranjem filtera niti nekom drugom merom ne može sprečiti ispuštanje otrovnih materija u atmosferu, onda se od suda može tražiti da se postrojenje od kojeg bi te materije poticale ukloni, kao i da sud naloži tuženom da se uzdrži od obavljanja delatnosti koja bi dovodila do ispuštanja tih materija.

Dakle, sud neće usvojiti zahtev da se ukloni izvor opasnosti i zabrani obavljanje delatnosti ako se nastupanje štete ili uznemiravanja može sprečiti preduzimanjem nekih drugih mera. Ukoliko onaj kod koga je izvor opasnosti preduzme

te druge mere, npr. postavi filter, on onda može da nastavi da obavlja svoju delatnost. Za zabranom obavljanja delatnosti i uklanjanjem izvora opasnosti se poseže tek kada nema drugog rešenja, kada je recimo nemoguće postaviti fileter.

Ko je držalac izvora opasnosti?

Tužba se podnosi protiv držaoca izvora opasnosti. To će najčešće biti vlasnik izvora opasnosti, ali ne nužno. Držalac izvora opasnosti je svako lice koje ostvaruje kontrolu nad tim izvorom, ko ga upotrebljava i ko pribira koristi od tog izvora opasnosti (ako ih ima). To znači da onaj ko podnosi ekološku tužbu ne mora da dokaže da je držalac izvora opasnosti njen vlasnik da bi uspeo u sporu, već je dovoljno pokazati da je tuženi taj koji ima vlast nad izvorom opasnosti. To može na primer biti i zakupac izvora opasnosti.

Šta se dokazuje?

Onaj ko podnese ovu tužbu mora dokazati da je tuženi držalac izvora opasnosti i da od tog izvora pretili ne bilo kakva šteta, već znatnija šteta. Takođe, ono što je zahtev sudske prakse jeste da se radi o konkretnoj opasnosti. Razmotrimo šta se pod ova tri pojma podrazumeva:

Šteta – Pojam štete je definisan Zakonom o obligacionim odnosima. Zakon definiše štetu kao *umanjenje nečije imovine (obična šteta) i sprečavanje njenog povećanja (izmakla korist), kao i nanošenje drugome fizičkog ili psihičkog bola ili straha (nematerijalna šteta).*⁵ Obična šteta bi se sastojala u tome da neko zbog nastupanja štetne radnje ima manje nego što je imao ranije, dok izmakla korist znači da oštećeni neće ostvariti prihod koji bi ostvario da štete nije bilo. Nagnada nematerijalne štete se može dosuditi za *pretrpljene fizičke bolove, za pretrpljene duševne bolove zbog umanjenja životne aktivnosti, naruženosti, povrede ugleda, časti, slobode ili prava ličnosti, smrti bliskog lica kao i za strah.*⁶ Sve ovo se napominje da bi se imalo u vidu šta sve može predstavljati štetu u našem pravu, da bi se onda i znalo kada sve opasnost od štete pretili. Dakle, ona pretili kada bi došlo ili do umanjenja imovine ili do propuštanja uvećanja imovine lica, i/ili kada bi došlo do nekog od oblika nematerijalne štete ako se odgovarajuće mere ili uklanjanje izvora opasnosti ne bi preduzeli. Na onome koji podnosi tužbu je da dokaže da postoji opasnost da neki ili svi ovi oblici štete mogu nastupiti.

---

5 Zakon o obligacionim odnosima (*Sl. list SFRJ*, br. 29/78, 39/85, 45/89 – odluka USJ i 57/89, *Sl. list SRJ*, br. 31/93 i *Sl. list SCG*, br. 1/2003 – Ustavna povelja), član 155.

6 Zakon o obligacionim odnosima (*Sl. list SFRJ*, br. 29/78, 39/85, 45/89 – odluka USJ i 57/89, *Sl. list SRJ*, br. 31/93 i *Sl. list SCG*, br. 1/2003 – Ustavna povelja), član 200. stav 1.

Znatnija šteta – Sud procenjuje od slučaja do slučaja da li je šteta od čijeg nastajanja preti opasnost znatnija ili ne. Imajući u vidu da nastupanje štete u životnoj sredini potencijalno vodi nesagledivim posledicama koje nije moguće uvek sanirati, treba pretpostaviti da svaka šteta koja preti životnoj sredini jeste znatnija šteta.⁷ Zakon, na žalost, ne uspostavlja ovakvu pretpostavku kao obaveznu tako da je na podnosiocu tužbe da ubedi sud da su moguće posledice od nastupanja štete ogromne. Na primer, da se oslobađanjem određenih supstanci ugrožava zdravlje ljudi jer može doći do teških oboljenja ili da će se naneti šteta poljoprivrednim kulturama i smanjiti rod. Takođe, treba insistirati i na tome da šteta koja se nanosi životnoj sredini može imati posledice koje je teško predvideti i koje se mogu pokazati tek nakon mnogo vremena.

Konkretna opasnost – Po svemu sudeći sudska praksa nije zauzela jedinstven stav o tome kada je opasnost konkretna, ali u stručnoj literaturi se predlaže da opasnost treba smatrati konkretnom ako se prema uobičajenom toku stvari, a imajući u vidu karakter izvora opasnosti i karakter onoga što je ugroženo, ne može isključiti nastupanje štete.⁸ Dakle, suština je u visokom stepenu izvesnosti da će šteta nastupiti ako se ništa ne preduzme. U vezi s ovim ali i prethodnim pojmom valja podsetiti sud na Zakon o zaštiti životne sredine kojim je propisano da: *nepostojanje pune naučne pouzdanosti ne može biti razlog za nepreduzimanje mera sprečavanja degradacije životne sredine u slučaju mogućih ili postojećih značajnih uticaja na životnu sredinu.*⁹

Troškovi postupka

Troškovi postupka obuhvataju sudske takse koje se plaćaju za podnošenje tužbe, ali i svakog sledećeg podneska ako ga bude, kao i na presudu koju sud donese. Ako je angažovan advokat, što je uvek preporučljivo, onda će i naknade koje se njemu plaćaju za sastavljanje tužbe i drugih podnesaka kao i za izlazak na ročišta biti deo troškova postupka. Troškove postupka i tužioca i tuženog snosi ona strana koja izgubi spor, ali do okončanja postupka svaka strana mora da plaća svoje troškove.

Visina sudskih taksi i naknada za rad advokata zavisi od vrednosti predmeta spora. Nju navodi onaj ko podnosi tužbu. Kako se ovom tužbom traži od suda da tuženog obaveže na neko činjenje (preduzimanje mera za sprečavanje

---

7 Rakić-Vodinić, V., „Ekološka tužba: član 156. Zakona o obligacionim odnosima“, *Pravni život*, 4/5, 1989, str. 876.

8 *Ibid.*

9 Zakon o zaštiti životne sredine (*Sl. glasnik RS*, br. 135/2004, 36/2009, 36/2009 – dr. zakon, 72/2009 – dr. zakon, 43/2011 – odluka US i 14/2016), član 9. stav 1. tačka 3.

nastupanja štete ili uklanjanje izvora opasnosti) ili nečinjenje (uzdržavanje od vršenja delatnosti od koje preti šteta), tako nije uvek moguće tačno proceniti vrednost tih radnji u novcu. U tim slučajevima tužilac može navesti u principu bilo koju vrednost predmeta spora s tim što ona ne može biti niža od 4 000 dinara.¹⁰ Treba ipak napomenuti da sud može kontrolisati kako je tužilac odredio vrednost predmeta spora i može je promeniti naročito ako utvrdi da je ona nereavno nisko postavljena.¹¹

Takođe od vrednosti predmeta spora zavisi i da li će biti moguće izjaviti reviziju na pravnosnažnu presudu. Revizija je vanredni pravni lek. Ona je poslednje sredstvo ako je u sudskom postupku bilo nepravilnosti koje se tiču pre svega važnih pravila parničnog postupka. Na primer, ako je sud neosnovano isključio prisustvo javnosti na glavnoj raspravi. Takođe, revizija može da se izjavi i ako je sud na činjenice slučaja primenio pogrešne odredbe zakona ili pogrešne zakone. Sa te strane revizija je korisna. Međutim, presuda se revizijom ne može napadati zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja. Dakle, ako tužilac na primer smatra da je sud pogrešio kada je utvrdio da šteta koja preti nije znatnija ili da uopšte ne preti opasnost od štete, to se ne može napadati revizijom. Osim toga, da bi revizija uopšte mogla da se izjavi potrebno je da vrednost predmeta spora bude veća od 40 000 evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan podnošenja tužbe.¹² To znači da bi, ako bi srednji kurs Narodne banke iznosio 118 dinara za jedan evro, vrednost predmeta spora morala da bude veća od 4 720 000 dinara. Radi lakšeg računanja zaokružićemo ovu vrednost na 5 000 000 dinara. Pri tolikoj vrednosti predmeta spora samo taksa za podnošenje tužbe iznosi 73 800 dinara. Stoga, prema sadašnjem stanju stvari pred udruženje građana koje bi želelo da podnese ekološku tužbu postavio bi se izbor između nižih troškova postupka bez mogućnosti izjavljivanja revizije i izuzetno visokih troškova postupka sa mogućnošću izjavljivanja revizije. To je stvar procene udruženja i njegovog advokata da li se to isplati kao i materijalnih mogućnosti udruženja koje želi da podnese tužbu.

Što se troškova postupka tiče, u njih spadaju i troškovi veštačenja koji mogu biti jako visoki, a koje mora platiti stranka koja je veštačenje i zahtevala. To je još jedan činilac koji može uticati na odluku da li se odlučiti za vrednost predmeta spora koja omogućava reviziju ili pak novac sačuvati za veštačenje.

---

10 Zakon o sudskim taksama (*Sl. glasnik RS*, br. 28/94, 53/95, 16/97, 34/2001 – dr. zakon, 9/2002, 29/2004, 61/2005, 31/2009, 101/2011, 93/2012 i 93/2014 i 106/2015), član 27. stav 1. tačka 2.

11 Zakon o sudskim taksama (*Sl. glasnik RS*, br. 28/94, 53/95, 16/97, 34/2001 – dr. zakon, 9/2002, 29/2004, 61/2005, 31/2009, 101/2011, 93/2012 i 93/2014 i 106/2015), član 27. stav 1. tačka 2 i član 29. stav 3.

12 Zakon o parničnom postupku – ZPP (*Sl. glasnik RS*, br. 72/11, 49/13 – US, 74/13 – US, 55/14), član 403. stav 3.

Kom sudu se podnosi tužba?

Tužba se podnosi osnovnom sudu ako je vrednost predmeta spora manja od 40 000 evra u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan podnošenja tužbe, u suprotnom se podnosi višem sudu.¹³ Tužba se i u jednom i u drugom slučaju podnosi onom sudu na čijem području tuženi (držalac izvora opasnosti) ima prebivalište kada se radi o fizičkom licu, ili registrovano sedište prema podacima iz Agencije za privredne registre kada se radi o pravnom licu.¹⁴

Ako tuženi izgubi spor i ne postupi po presudi, šta onda?

Kada presuda postane pravnosnažna (ne može se više napadati žalbom), a tuženi ne postupi po presudi u roku koji mu je ostavljen, udruženje koje ga je tužilo može pokrenuti izvršni postupak protiv tuženog kako bi prinudnim putem izvršio presudu. Izvršenje se pokreće predlogom za izvršenje koji se podnosi osnovnom sudu na čijem području tuženi ima prebivalište ili boravište, odnosno sedište ako je pravno lice, ili sudu na čijem području tuženi treba da izvrši presudu. Osnovni sud je takođe nadležan i za sprovođenje izvršenja. Od suda se može tražiti da prinudi tuženog da presudu izvrši tako što će za svaki dan neizvršavanja presude plaćati sudske penale, ili da kada je to moguće presudu izvrši neko drugo lice o trošku tuženog.

Sudski postupci su spori. Šta kad je zaštita hitno potrebna?

U tim situacijama se i pre podnošenja tužbe ili zajedno sa njom može od suda tražiti da odredi privremene mere. Može se, dakle, tražiti od suda da do okončanja parnice zabrani obavljanje određenih radnji, ili obustavu radova ili šta drugo što je potrebno da bi se sprečio nastanak štete. Lice koje podnosi ovakav zahtev mora učiniti verovatnim da će nenadoknadiva šteta nastupiti ako se privremene mere ne usvoje.

---

13 Zakon o uređenju sudova (*Sl. glasnik RS*, br. 116/2008, 104/2009, 101/2010, 31/2011 – dr. zakon, 78/2011 – dr. zakon, 101/2011, 101/2013, 106/2015 i 40/2015 – dr. zakon, 13/2016, 108/2016, 113/2017 i 65/2018 – odluka US).

14 ZPP, član 39. stav 1; član 40. stav 2; član 22. stav 2 i član 23. stav 1. tačka 7.

2. ZA KOJE PROMENE SE ZALAGATI

U ovom delu su sumirane preporuke autora u vezi s izmenama zakonodavnog okvira Republike Srbije kako bi se ekološka tužba učinila delotvornijom, a koje su u interesu građana i njihovih udruženja, i date smernice za zagovaračke aktivnosti udruženja građana:

- Uspostavljanje oborive zakonske pretpostavke da šteta koja preti životnoj sredini jeste šteta koja preti neodređenom broju lica. Potrebno je otkloniti prostor i za najmanju sumnju u to da je osnov odgovornosti za opasnost od štete objektivna odgovornost, kao i najmanju sumnju u to da se tužba iz člana 156 stava 1 ZOO može podneti i onda kada tužilac ne spada u neodređeni broj lica kojima šteta preti.
- Urediti poseban parnični postupak za ekološke tužbe, u kojem se moraju urediti pitanja aktivne legitimacije, proširenja subjektivnog dejstva pravnosnažnosti presuda u ovim parnicama, stvarne legitimacije za pokretanje izvršnog postupka, bližem određenju pojma kolektivnih interesa i prava koja se imaju u vidu i kao i aktivnosti kojima se ti interesi i prava ugrožavaju i povređuju. Treba voditi računa i o načelima po kojima treba urediti ovaj postupak (da li dati prednost istražnom načelu?), a zaštitu interesa tuženog od neosnovanih optužbi za ugrožavanje ili povredu kolektivnih prava ili interesa građana treba izostaviti budući da je to pitanje na odgovarajući način uređeno postojećim propisima.
- Promeniti pristup pitanju troškova postupka i građanima i nevladinim organizacijama u parnicama po ekološkim tužbama, kojima se u suštini štiti javni interes, učiniti pristup pravosuđu jeftinijim.
- Propisati da žalba na rešenje kojim se određuju privremene mere ne odlaže izvršenje; da privremene mere u ekološkim parnicama može odrediti i sud po službenoj dužnosti, i da se u ekološkim parnicama privremena mera ne može menjati jemstvom.

Literatura

- Drenovak-Ivanović, M; Đorđević, S; Važić, S, Pravni instrumenti ekološke zaštite – građanskopravna i krivičnopravna zaštita, OEBS, Beograd, 2015.*
- Ivanović, A., Zahtev da se ukloni opasnost od štete. član 156. Zakona o obligacionim odnosima, Bilten Višeg suda u Beogradu, 84/2014.*
- Rakić-Vodinelić, V., Ekološka tužba: član 156. Zakona o obligacionim odnosima, Pravni život, 4/5, 1989.*
- Salma, M., Preventivna tužba za otklanjanje izvora opasnosti od štete u svetlu održivog razvoja, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Novom Sadu, 4/2014.*

Pravni izvori

- Zakon o obligacionim odnosima (Sl. list SFRJ, br. 29/78, 39/85, 45/89 – odluka USJ i 57/89, Sl. list SRJ, br. 31/93 i Sl. list SCG, br. 1/2003 – Ustavna povelja)*
- Zakon o parničnom postupku (Sl. Glasnik RS, br. 72/11, 49/13 – US, 74/13 – US, 55/14)*
- Zakon o sudskim taksama (Sl. Glasnik RS, br. 28/94, 53/95, 16/97, 34/2001-dr. zakon, 9/2002, 29/2004, 61/2005, 31/2009, 101/2011, 93/2012 i 93/2014 i 106/2015)*
- Zakon o sudskim taksama (Sl. glasnik RS, br. 28/94, 53/95, 16/97, 34/2001-dr. zakon, 9/2002, 29/2004, 61/2005, 31/2009, 101/2011, 93/2012 i 93/2014 i 106/2015)*
- Zakon o uređenju sudova (Sl. Glasnik RS, br. 116/2008, 104/2009, 101/2010, 31/2011 – dr. zakon, 78/2011 – dr. zakon, 101/2011, 101/2013, 106/2015 i 40/2015 – dr. zakon, 13/2016, 108/2016, 113/2017 i 65/2018-odluka US)*
- Zakon o zaštiti životne sredine (Sl. Glasnik RS, br. 135/2004, 36/2009, 36/2009 – dr. zakon, 72/2009 – dr. zakon, 43/2011 – odluka US i 14/2016)*

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

349.6

347.922:502/504

РАДОЊИЋ, Алекса, 1987–

Ekološka tužba – pravo svih nas da zaštitimo životnu sredinu
: uputstvo za građane i organizacije civilnog društva / autori Aleksa
Radonjić, Ivana Stjelja. – Beograd : Beogradski centar za ljudska
prava, 2018 (Beograd : Dosije studio). – 17 str. ; 23 cm. – (Biblioteka
Posebna izdanja)

Podatak o autorima preuzet iz kolofona. – Tiraž 200. – Napomene i
bibliografske reference uz tekst. – Bibliografija: str. 17.

ISBN 978-86-7202-193-6

1. Стјеља, Ивана, 1984– [аутор]

а) Тужба за заштиту животне средине б) Заштита животне
средине – Судска пракса

COBISS.SR-ID 270602508

